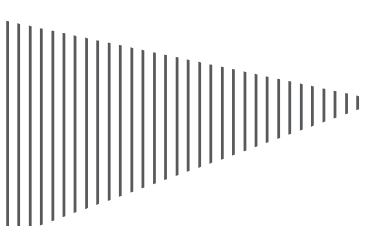

Granskning av kommunens näringslivsarbete

Trelleborgs kommun

Negin Nazari &
Imelda Bengmark

Den 13 september
2022

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och avgränsning	4
2.4. Revisionskriterier	4
3. Granskningsresultat	5
3.1. Organisation, styrning och ansvarsfördelning.....	5
3.2. Uppföljning och kontroll	8
3.3. Utvecklingsarbete och åtgärder	10
4. Slutsats	16
5. Källförteckning	18
6. Revisionskriterium	19
6.1. Kommunallagen (2017:725)	19
6.2. Kommunfullmäktiges inriktningar och inriktningsmål 2020-2023.....	19
6.3. Näringslivspolicy för Trelleborgs kommun 2017-2025.....	19
6.4. Näringslivsstrategi för Trelleborgs kommun 2022-2030	19
6.5. Reglemente för arbetsmarknadsnämnden	19
6.6. Reglemente för kommunstyrelsen	20

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trelleborgs kommun har EY genomfört en granskning av kommunens näringslivsarbete. Den sammanfattande bedömningen är att kommunens näringslivsarbete är delvis ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på följande:

- ▶ Styrning av näringslivsarbetet sker utifrån reglementet och uppsatta mål.
- ▶ Ansvarsfördelningen för näringslivsfrågorna mellan kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden är dock inte tillräckligt tydlig. Kommunstyrelsen har inte tydliggjort och förankrat sin strategiska roll i näringslivsarbetet.
- ▶ Det vidtas åtgärder för att förbättra kommunens företagsklimat och Svenskt Näringslivs mätning 2022 visar att kommunen fått högre omdöme vad gäller företagsklimat än föregående år.
- ▶ Utvecklingsarbetet är dock inte fullt ut systematiskt då det saknas analys och slutsats som ligger till grund för åtgärderna.
- ▶ Näringslivsarbetet följs upp genom återrapportering av aktiviteter och nyckeltal. Det saknas dock analys av utfallet och hur arbetet bidrar till att nå uppsatta mål samt önskvärd utveckling.
- ▶ Revisionen granskade näringslivsarbetet under 2020. En del av denna granskning syftade till att följa upp rekommendationerna som lämnades vid föregående granskning. Uppföljningen visar att det kvarstår delar av samtliga rekommendationer som lämnades 2020. Det har dock genomförts en omorganisation sedan 2020 som bidragit till ett strukturerat arbete.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra formerna för sin strategiska roll i arbetet och förankra den i organisationen.
- ▶ Fastställa omfattningen av sin delaktighet i det operativa arbetet.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och behandla uppföljningen i ett eget ärende för att på ett tydligare sätt visa att de genomför sitt uppdrag i enlighet med reglementet.

Vi rekommenderar arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning av näringslivsarbetet med en tillräcklig analys och slutsats om aktiviteterna ger avsedd effekt som kan ligga till grund för att utveckla arbetet.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Fastställa former för dialog om näringslivsarbetet.
- ▶ Se över kommunens näringslivspolitik i syfte att anpassa den till nuvarande organisation för näringslivsarbetet.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunstyrelsen har enligt reglementet ansvar för de strategiska näringslivsfrågorna i kommunen. Samtidigt har arbetsmarknadsnämnden ansvar för den operativa samordningen av näringslivsarbetet. Kommunen har drygt 4250 olika bolag och enskilda firmor, och varje år startas eller etableras nya företag.

Revisionen granskade näringslivsarbetet under 2020. Denna granskning avser att följa upp arbetet som har skett sedan dess. I granskningen lämnades följande rekommendationer till kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden:

- ▶ Följa upp att roller och ansvar är tydliggjort mellan kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden i syfte att uppnå gemensamma mål då ansvaret är delat på två nämnder.
- ▶ Se över kommunens näringslivspolicy i syfte att anpassa den till nuvarande organisation för näringslivsarbetet.
- ▶ I enlighet med antagna mål för näringslivsarbetet verka för att utveckla Trelleborgs kommuns företagares upplevelse av samarbetet med kommunen i näringslivsfrågor.
- ▶ Säkerställa styrning och uppföljning av kommunens näringslivsarbete för att tillse följsamhet och åtgärder kopplat till näringslivspolicyn och antagna mål.

I dialogen med arbetsmarknadsnämnden har presidiet uppgett att formerna för arbetet fortfarande bedöms vara delvis otydliga. Svenskt Näringslivs mätning placerade kommunen 2021 på plats 190, och den bästa placeringen på senare tid var på plats 165. SKR:s mätning INSIKT2 från 2020 visar på ett förbättrat resultat än tidigare mätningar vad gäller företagsklimatet, i vissa fall även i paritet med rikssnittet.

Mot bakgrund av ovan har revisorerna beslutat om att genomföra en granskning av hur kommunen sköter kontakter med näringslivet och om det sker på ett ändamålsenligt sätt

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunens näringslivsarbete är ändamålsenligt.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder sedan den tidigare granskningen?
- ▶ Är ansvarsfördelning och organisering av näringslivsfrågorna inom kommunen ändamålsenlig?

- ▶ Sker ett systematiskt utvecklingsarbete för att förbättra kommunens företagsklimat?
- ▶ Säkerställer kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden tillräcklig uppföljning och kontroll av näringslivsarbetet?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden. Granskningen har genomförts genom intervjuer samt dokumentstudier (se källförteckning i avsnitt 5).

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se avsnitt 6.

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Kommunfullmäktiges inriktningar och inriktningsmål 2022-2023
- ▶ Näringslivspolicy för Trelleborgs kommun 2017-2025
- ▶ Reglemente för arbetsmarknadsnämnden
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen

3. Granskningsresultat

3.1. Organisation, styrning och ansvarsfördelning

Avsnittet ämnar svara på revisionsfrågan om ansvarsfördelning och organisering av näringslivsfrågorna inom kommunen är ändamålsenlig.

Revisionskriterium

Av kommunstyrelsens reglemente framgår att styrelsen ansvarar för de strategiska näringslivsfrågorna i kommunen. Arbetsmarknadsnämnden har enligt reglementet ansvar för den operativa samordningen av näringslivsarbetet.

Kommunfullmäktige har fastställt inriktningsmålet "Trelleborgs kommun ska vara en attraktiv kommun för befintliga företag och för nyetableringar".

3.1.1. Iakttagelser

Organisation och styrning

Näringslivsavdelningen leds av en avdelningschef och två teamledare för arbetet med kompetensförsörjning respektive arbetet med företagservice.

Inom kommunledningsförvaltningen finns de delar av den kommunala förvaltningen som arbetar med mark- och exploateringsfrågor och blir därigenom involverad i de företagsetableringar som efterfrågar mark i kommunen.

Arbetet med näringslivsfrågor styrs utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål att *kommunen ska vara en attraktiv kommun för befintliga företag och för nyetableringar* samt av kommunens näringslivspolicy (se revisionskriterier i avsnitt 6). Näringslivspolicyn anger viljeyttringen för hur arbetet ska bedrivas i kommunen och vilka områden som ska vara i fokus för arbetet under perioden.

Kommunstyrelsens arbete styrs utifrån dess verksamhetsplan för 2022. Planen innehåller styrelsens inriktningsmål och effektmål utifrån kommunfullmäktiges beslutade inriktning och inriktningsmål. Utifrån inriktningsmålet har kommunstyrelsen beslutat om effektmålet att *Kuststad 2025 och Business Center Trelleborg ska bidra till ökat företagande och intresse för nyetableringar*. Effektmålet mäts utifrån indikatorn antalet nystartade företag/1000 invånare med målet om att det ska öka år 2022 från 5,2 (utfallet för 2021). Det framgår dock inte hur mycket det ska öka med.

Näringslivsavdelningens arbete styrs av arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan för 2022. Planen innehåller nämndens effektmål utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål. Utifrån tidigare nämnt inriktningsmål har nämnden beslutat om effektmålet att *arbetslivet i kommunen har tillgång till rätt kompetens*. Detta ska mätas utifrån följande indikatorer:

- ▶ Sex starter av lokala jobbspår.

- ▶ Tre yrkeshögskoleutbildningar ska erbjudas.
- ▶ 80 procent av SFI-studerande ska genomgå yrkesintegrerade moment eller arbetsplatsförlagt lärande.
- ▶ Tre yrkeshögskoleutbildningar ska tas fram i samarbete med näringslivet.
- ▶ Trelleborg ska öka i Svenskt Näringslivs omdöme till minst 3,4.
- ▶ Antal nystartade bolag per 1000 invånare ska öka till minst 6,2.
- ▶ Antal genomförda företagsbesök ska öka till 100.

Arbetsmarknadsnämnden har i planen kommenterat att effektmålet ska uppnås genom att utveckla arbetet och skapa ett aktivt näringslivskontor som anordnar träffar med näringslivet såsom näringslivsfrukost, branschträffar och genom företagslotsen. Det ska även genomföras en utbildning för kommunanställda om vikten av näringslivets betydelse och bemötande. Enligt uppgift pågår utbildningarna vid granskningens tidpunkt. Utöver det planeras arbetet i ett årshjul för näringslivsarbetet, som bland annat innehåller datum för aktiviteter (exempelvis nyhetsbrev, näringslivsfrukostar och andra nätverksträffar) och uppföljningar.

Näringslivsarbetet styrs även av näringslivsstrategin som antogs av kommunfullmäktige den 20 juni 2022, vilken innehåller sex målområden:

- ▶ Trelleborgs kommun förstår och främjar företagens utveckling
- ▶ Trelleborgs kommun stöttar företagen med rätt kompetens
- ▶ Trelleborgs kommun ska vara en del av ett kunskapsintensivt nav
- ▶ Trelleborgs kommun ska upplevas som en attraktiv plats
- ▶ Trelleborgs kommun ger service i toppklass
- ▶ Trelleborgs kommun ska vara en attraktiv plats att besöka

För varje målområde framgår strategiska mål, framgångsfaktorer samt vad som utgör kommunens roll i arbetet med målen. Enligt uppgift ska det upprättas en handlingsplan kopplat till strategin.

Ansvarsfördelning

Av intervjuer framkom att kommunstyrelsens ordförande är delaktig i arbetet med näringslivsfrågorna då ordförande tillsammans med tjänstepersoner från arbetsmarknadsförvaltningen träffar de företag som vill etablera sig i kommunen. Vid intervjun med kommunstyrelsens arbetsutskott tillsammans med kommundirektören framkom en delad bild kring kommunstyrelsens strategiska roll i näringslivsarbetet. Den ena bilden som framgår är att kommunstyrelsen inte har fastställt omfattning eller former för sin strategiska roll och att kommunstyrelsen inte är särskilt aktiv. Andra bilden är att kommunstyrelsens strategiska roll är tydligt formulerat i reglementet, att rollen innebär att följa upp arbetet och att utmaningen snarare är att uppföljningen är otillräcklig för att fatta strategiska beslut (se avsnitt 3.2). De intervjuade framhöll även att det saknas en formaliserad

dialog mellan kommunstyrelsen som har den strategiska rollen och arbetsmarknadsnämnden som har den operativa rollen.

De intervjuades uppfattning är att det löpande arbetet mellan tjänstepersonerna i de olika förvaltningarna fungerar väl och att det finns ett förtroende mellan arbetsmarknadsnämnden och dess förvaltning i dessa frågor.

Samverkan

Intern samverkan sker mellan näringslivsavdelningens chef, tillväxtchefen, samhällsbyggnadschefen, exploaterings- och lokalförsörjningschef, planchef, chef för tekniska serviceförvaltningen och kommunchefen genom månadsvisa möten i den så kallade etableringsgruppen. Etableringsgruppen har inte mandat att fatta beslut utan gruppen är till för att skapa samsyn kring etableringar i kommunen och för att ge företagare tydliga och enhetliga besked. I etableringsgruppen lyfts samtliga frågeställningar som inkommer till kommunen avseende företagsetableringar för avstämning om hur och vem ärendet ska hanteras vidare. Intervjuade upplever samverkan i forumet som väl fungerande.

Utöver det samverkar näringslivsavdelningen med andra kommuner inom ramen för plattformen MalmöLundregionen, i vilken de utbyter lärdomar avseende näringslivsarbete.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att styrningen är tydlig utifrån reglementet och uppsatta mål för arbetet. Ansvarsfördelningen för näringslivsfrågorna är dock inte tillräckligt tydligt. Bedömningen grundas på att kommunstyrelsen inte har tydliggjort och förankrat sin strategiska roll i näringslivsarbetet. Vilket i sin tur påverkar arbetsmarknadsnämndens mandat och manövreringsutrymme i frågorna. Mot bakgrund av detta bedömer vi att det är av vikt att kommunstyrelsen fastställer omfattningen av sin delaktighet i det operativa arbetet för att tydliggöra sin roll även i detta avseende. Vidare bedömer vi att det finns behov av att inrätta former för dialog mellan kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden för att på politisk nivå skapa strukturer för att säkerställa att det operativa arbetet går i linje med det strategiska arbetet. Vi ser positivt på att majoriteten av de intervjuade såväl politiker som tjänstepersoner upplever att arbetet fungerar i praktiken och att det finns en samverkan mellan tjänstepersonerna från de olika förvaltningarna avseende företagsetableringar.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra formerna för sin strategiska roll i arbetet och förankra den i organisationen.
- ▶ Fastställa omfattningen av sin delaktighet i det operativa arbetet.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Fastställa former för dialog om näringslivsarbetet.

3.2. Uppföljning och kontroll

Avsnittet ämnar svara på revisionsfrågan om kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden säkerställt tillräcklig uppföljning och kontroll av näringslivsarbetet.

Revisionskriterium

Det är enligt kommunallagens 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att ha uppsikt över nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Av reglementet för arbetsmarknadsnämnden framgår att nämnden ska återrapporera till kommunstyrelsen om det operativa näringslivsarbetet. Av kommunstyrelsens reglemente framgår att styrelsen ansvarar för uppföljning av näringslivsfrågorna.

3.2.1. Iakttagelser

Näringslivsavdelningen utvärderar näringslivsarbetet genom den återkoppling de får från företagen vid företagsträffar och i enkätundersökningen som Svenskt Näringsliv genomför (se avsnitt 3.3.).

Näringslivsarbetet återrapporeras till nämnden genom kvartalsrapporter i enlighet med årshjul för näringslivsarbetet. Vi har tagit del av kvartalsrapporterna från första kvartalet 2021 till första kvartalet 2022, vilka innehåller uppföljning av:

- ▶ Kvalitativ sammanfattning av näringslivsarbetet under det gångna kvartalet som bland annat innehåller information om företagslotsen, näringslivsfrukostar, företagsbesök och övrig kommunikation med företag samt om upphandlingar och omvärldsbevakning.
- ▶ Status för näringslivsåtgärder (rapporteras i kvartal ett).
- ▶ Statistik avseende nystartade bolag, bolag försatta i konkurs och antal anställningar förmedlade till arbetssökande genom näringslivsavdelningen under året per månad i jämförelse med föregående år.
- ▶ Fördjupad information om företagsbesök under året och resultatet av dem (rapporteras i kvartal tre).

I tabellen nedan redovisas den statistik som nämnden tar del av vid varje uppföljning.

Tabell 1. Statistik avseende företagsetableringar, konkurrs och kompetensförsörjning.

Statistik bolag och kompetensförsörjning	2020	2021	Kvartal 1 2022
Nystartade bolag	247	301	50
Bolag försatta i konkurs	14	20	6
Anställningar förmedlade via näringslivsavdelningen	162	155	47

Tabellen visar att ett större antal bolag startade år 2021 jämfört med föregående år. Dock försattes även ett större antal bolag i konkurs 2021 jämfört med föregående år.

Återrapporteringen innehåller ingen analys eller slutsats av huruvida aktiviteterna bidrar till avsedd effekt eller om ytterligare/andra åtgärder behöver vidtas. Enligt uppgift genomförs en viss analys muntligen inom verksamheten men det genomförs ingen strukturerad analys som dokumenteras och som kan ligga till grund för framtida aktiviteter för att utveckla arbetet.

Kommunstyrelsen tar del av arbetsmarknadsnämndens kvartalsrapporter under punkten skrivelser och rapporter men rapporterna behandlas inte mer än att informationen noteras tillsammans med övriga inkomna handlingar.

Näringslivsavdelningens chef deltar även några gånger per år på kommunstyrelsens arbetsutskott samt på kommunstyrelsens sammanträden för att informera om resultat av undersökningar. Exempelvis framgår det av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll från den 1 december 2021 att styrelsen informerats om Svenskt Näringslivs undersökning (se avsnitt 3.3). Vidare framgår det av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll från den 6 april 2022 att styrelsen fått information om näringslivsåtgärder. Vissa intervjuade från kommunstyrelsens arbetsutskott lyfter att det framför allt är ordförande som har god insyn i arbetet. Vidare framkom att uppfattningen är att kommunstyrelsen inte får tillräcklig återrapportering.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att arbetsmarknadsnämnden delvis har säkerställt en tillräcklig uppföljning och kontroll av näringslivsarbetet. Bedömningen grundar sig på att näringslivsarbetet går att följa i uppföljningen i form av aktiviteter men det saknas en analys av utfallet och hur arbetet bidrar till uppsatta mål samt önskvärd utveckling. Vi bedömer att kommunstyrelsen inte fullt ut säkerställt en tillräcklig uppföljning av näringslivsarbetet. Bedömningen grundar sig på att kommunstyrelsen enbart tar del av sporadisk återrapportering av avdelningschefen för näringsliv efter undersökning eller åtgärder för arbetet och

inte hur det löpande arbetet fortgår. Vi bedömer det som en brist att kommunstyrelsen inte behandlar uppföljningen som tillhandahålls av arbetsmarknadsnämnden då det är en särskild uppgift som kommunstyrelsen är ålagd i enlighet med reglementet.

Vi rekommenderar arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning av näringslivsarbetet med en tillräcklig analys och slutsats om aktiviteterna ger avsedd effekt som kan ligga till grund för att utveckla arbetet.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och behandla uppföljningen i ett eget ärende för att på ett tydligare sätt visa att de genomför sitt uppdrag i enlighet med reglementet.

3.3. Utvecklingsarbete och åtgärder

Avsnittet ämnar svara på revisionsfrågan om kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder sedan den tidigare granskningen. Avsnittet ämnar även svara på revisionsfrågan om det sker ett systematiskt utvecklingsarbete för att förbättra kommunens företagsklimat. Revisionen granskade näringslivsarbetet under 2020 och lämnade fyra rekommendationer (se avsnitt 2.1).

3.3.1. Iakttagelser

Utvecklingsarbete

Kommunstyrelsen beslutade den 20:e december 2021 att ge arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att ta fram åtgärder för att utveckla de förbättringsområden som påverkar kommunens ranking i Svenskt Näringsliv. Prioriterade områden utifrån rankingen var behov av satsningar för minskat brottslighet och ökad trygghet, bättre dialog, snabbare handläggning samt ökad förståelse för företagare. Utifrån det beslutades bland annat följande åtgärder:

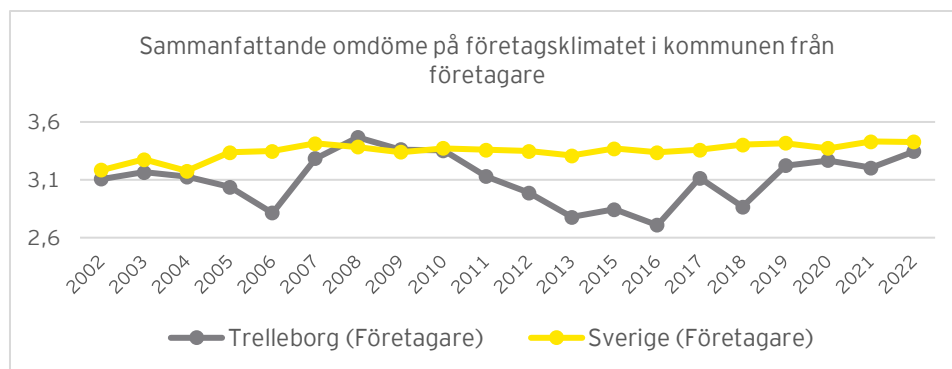
- ▶ Upprättande av en arbetsgrupp inom Tryggare Trelleborg med fokusområde brottsförebyggande arbete.
- ▶ Utbildning för yrkesroller inom kommunen som möter företagare i vardagen som syftar att skapa förståelse för företagaren och stärka kunskapen om företagets viktiga roll i kommunen.
- ▶ Näringslivsavdelningen ska göra fler studiebesök år 2022 i skånska kommuner som är framgångsrika i sitt näringslivsarbete för att ta lärdom och kunskap samt genomföra fler företagsbesök.
- ▶ Näringslivsavdelningen samverkar med yrkeshögskolan för att säkerställa att utbildningar motsvarar de krav som ställs i arbetslivet och förmedla kontakt mellan yrkeshögskolan och näringslivet.

- ▶ Näringslivsavdelningen och bildningsförvaltningen har tillsammans med Arbetsmarknadskunskap genomfört vård föreläsningar för alla niondeklassare i kommunen.
- ▶ Satsningar för samarbete mellan näringslivet och UF-företag samt vuxenutbildning.
- ▶ Öka antalet anbud från lokala företag.

Det finns inga mätvärden kopplade till åtgärderna eller tidplan för uppföljning. Utöver att arbetsmarknadsnämnden fått i uppdrag att genomföra åtgärderna så finns ingen ytterligare ansvarsfördelning.

Vi har tagit del av enkätresultat från Svenskt Näringsliv årliga mätning från 2022 som avser företags upplevelser av att driva företag i sina kommuner.

Diagram 1. Enkätresultat av företagsers sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen år 2002-2022.

Källa: Svenskt näringsliv. Företagarnas betyg sätts på skalan: 1 = dåligt 2 = Inte helt godtagbart 3 = Godtagbart 4 = Bra 5 = Mycket bra 6 = Utmärkt.

Diagrammet ovan visar att företagarna i Trelleborg har gett kommunen ett högre omdöme avseende företagsklimatet år 2022 jämfört med tidigare år, bortsett från 2008. Diagrammet visar även att företagarna i kommunen ger kommunen ett omdöme strax under snittet i Sverige.

Tabell 2. Enkätresultat av företagsers sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen år 2022.

Enkätfråga	Betyg 2022	Jämfört med 2021	Jämfört med Sverige
Sammanfattande omdöme	3,3	+0,1	-0,1
Mobilnät och bredband**	4,2	+0,1	+0,2
Vägnät, tåg- och flygförbindelser	4,0	+0,1	+0,7
Påverkan av brottslighet/otrygghet*	3,8	+0,1	0
Allmänhetens attityder	3,6	+0,1	-0,3

Konkurrens från kommunens verksamheter*	3,6	-0,4	0
Företagens engagemang för företagsklimatet**	3,5	0	0
Kommunens service och bemötande**	3,3	+0,3	+0,1
Kommunpolitikernas attityder	3,3	+0,1	0
Information till företagen	3,1	+0,3	+0,1
Dialogen med kommunens beslutsfattare**	3,1	+0,2	+0,1
Tillgång till relevant kompetens	3,0	0	+0,2
Tjänstemännens attityder	2,9	0	-0,3
Upphandling	2,9	+0,4	+0,2
Skolans kontakter med lokala näringslivet**	2,9	+0,2	0

Källa: Svenskt näringsliv. Företagarnas betyg sätts på skalan: 1 = dåligt 2 = Inte helt godtagbart 3 = Godtagbart 4 = Bra 5 = Mycket bra 6 = Utmärkt.

*Skala: 1 = I mycket hög utsträckning 2 = I ganska hög utsträckning 3 = I varken hög eller låg utsträckning 4 = I ganska liten utsträckning 5 = I mycket liten utsträckning 6 = Inte alls.

**Frågan omformulerades 2020.

Tabellen ovan visar att kommunen har fått något högre omdöme på de flesta enkätfrågor år 2022 jämfört med år 2021. Det är endast på enkätfrågan om konkurrens från kommunens verksamheter som kommunen fått lägre omdöme 2022 jämfört med föregående år. Vidare sticker kommunen ut något negativt i jämförelse med rikssnittet vad gäller allmänhetens och tjänstemännens attityder.

Näringslivsavdelningen genomför även en egen enkät vid företagsbesök för att inhämta information till det interna förbättringsarbetet. Vi har tagit del av en sammanställning av enkätresultaten under perioden 2020-2021. Enkäten innehåller tre frågor som besvaras genom en skala 1-6 poäng.

Tabell 3. Enkätresultat av näringslivsavdelningens enkät vid företagsbesök 2021-2022

Enkätfråga	Genomsnittlig poäng
Vad anser du om Trelleborgs kommuns service till företag?	4,4
Hur upplever du kommunens attityd mot näringslivet?	4,3
Hur är det att driva företag i Trelleborgs kommun?	4,5

Enkäten innehåller även en fråga om hur företagen vill ta del av information från kommunen. På frågan har 29 procent svarat via nyhetsbrev, 23 procent via mejlutskick, 20 procent via hemsidan, 17 procent via Facebook och 11 procent via LinkedIn. Vid företagsbesöken för näringslivsavdelningen även samtal med företagaren om poängsättningen. Sammanställningen av enkätresultaten innehåller även en sammanställning av feedbacken från dialogerna. Av sammanställningen kan vi utläsa att företagare upplever kommunen som

samarbetsvillig och serviceinriktad samt att de har en bra dialog med politikerna och tjänstepersoner kring näringslivsfrågor. Vidare upplevs kommunens förvaltningar som snabba och effektiva i ärendehantering. Det som hade fått företagen att sätta högre betyg är bland annat:

- ▶ tydligare visioner från politikerna i näringslivsfrågor,
- ▶ ökad förståelse hos tjänstepersonerna för företagens ärenden och
- ▶ kortare handläggningstider.

Utifrån dialogerna vidtas åtgärder inom ramen för förbättringsarbetet. I näringslivsrapporten från kvartal fyra 2021 kan vi läsa att exempel på åtgärder utifrån enkätresultat och dialoger har varit att föra vidare önskemål till andra förvaltningar avseende underhåll och skötsel av gator, parkeringar och grönytor.

Vid intervjuer lyfts att det finns utmaningar avseende kommunikationen av näringslivsarbetet. Näringslivsavdelningen har en stödfunktion hos kommunledningsförvaltningens ledningsstöd som tillhandahåller kommunikatörer. Näringslivsavdelningen önskar dock ytterligare stöd vad gäller kommunikation avseende strategisk marknadsföring. Enligt intervjuade finns det dock inte tillräcklig kompetens inom kommunledningsförvaltningens ledningsstöd för att bistå näringslivsavdelningen med det. För att kompensera detta har näringslivsavdelningen hanterat detta med egna resurser och producerat material för marknadsföring som har använts externt.

Åtgärder utifrån föregående granskning

Intervjuade upplever att näringslivsarbetet har förändrats sedan föregående granskning. Exempelvis är upplevelsen att den avsedda effekten med organisationsförändringen har uppnåtts då det pågår ett mer operativt arbete kring näringslivsarbetet. Vidare är upplevelsen att näringslivsavdelningen fått ett närmare samarbete med näringslivet då avdelningen har kontakt med näringslivet i större utsträckning för att se över hur kommunen kan stötta företagen.

Nedan redovisas rekommendationerna som lämnades till kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden, deras svar på granskningsrapporten och hur arbetet bedrivs idag:

- 1. Följ upp att roller och ansvar är tydliggjort mellan kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden i syfte att uppnå gemensamma mål då ansvaret är delat på två nämnder.*

I granskningen av näringslivsarbetet 2020 var bedömningen att det finns en risk för otydlig roll- och ansvarsfördelning utifrån att kommunstyrelsen och kommunledningen är involverade i arbetet med företagsetableringar. Vidare var bedömningen att det är av vikt att det finns en kontinuerlig och strukturerad dialog för att säkerställa roller, ansvar och samordning av arbetet.

Kommunstyrelsen svarade i sitt yttrande till revisionen att ansvaret är formulerat i reglementena. Uppföljning av roller och ansvar sker i det löpande målsamordningsarbetet och ärendehantering på kommunledningsnivå.

Arbetsmarknadsnämnden svarade i sin tur att organisationen är ny och utifrån det har fokus legat på att forma en robust organisation och arbetet som har bedrivits sedan organisationsförändringen har varit tillfredställande.

Granskningen år 2022 visar att roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden inte har tydliggjorts ytterligare sedan föregående granskning. Nuvarande granskning visar på att det kan finnas behov av att kommunstyrelsen fastställer omfattningen av sin delaktighet i det operativa arbetet för att tydliggöra sin roll även i detta avseende.

2. Se över kommunens näringslivspolicy i syfte att anpassa den till nuvarande organisation för näringslivsarbetet.

I granskningen av näringslivsarbetet 2020 konstaterades att policyn var utformad utifrån att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för näringslivsarbetet och att den inte var uppdaterad utifrån omorganisationen.

Kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden svarade att näringslivspolicyn bör revideras och anpassas till den nya organisationen och arbetssättet.

Näringslivspolicyn har inte reviderats sedan granskningen år 2020.

3. I enlighet med antagna mål för näringslivsarbetet verka för att utveckla Trelleborgs kommuns företagares upplevelse av samarbetet med kommunen i näringslivsfrågor.

I granskningen av näringslivsarbetet 2020 var bedömningen att uppföljningen av hur företagare i kommunen upplever samarbetet och företagsklimatet borde stärkas som vid granskningens tidpunkt utgick från Svenskt Näringslivs ranking och företagsbesök.

Kommunstyrelsen svarade att utvecklingen av företagares upplevelse av samarbetet ska utvecklas genom ständig dialog och lyhördhet samt löpande kompetensutvecklingsarbete av handläggare, liksom ett planerat, strategiskt kommunikationsarbete. Arbetsmarknadsnämnden svarade att arbetet sedan den nya organisationen har varit tillfredställande gällande aktiviteter och kommunikation riktade till näringslivet. Vidare svarade de att förvaltningens systematiska förbättringsarbete fortlöper.

Denna granskning visar att det pågår ett utvecklingsarbete av företagares upplevelse av samarbetet med kommunen i näringslivsfrågor, vilket redogjordes för tidigare i detta avsnitt. Vidare har det genomförts fler företagsbesök efter år 2020 för uppföljning av företagares upplevelse. Vi noterar dock att intervjuade ser ett behov av att utveckla näringslivsavdelningens strategiska marknadsföring.

4. Säkerställa styrning och uppföljning av kommunens näringslivsarbete för att tillse följsamhet och åtgärder kopplat till näringslivspolicyn och antagna mål.

I granskningen av näringslivsarbetet 2020 konstaterades att det saknades en uppföljning av näringslivsarbetet utifrån de mål och strategier som uttalats för arbetet. Det saknades en strukturerad uppföljning från arbetsmarknadsnämnden till kommunstyrelsen som säkerställer följsamhet till mål och näringslivspolicyn. Vidare konstaterades att det saknades målvärden kopplade till målen. Utifrån det bedömdes att målvärden bör säkerställas för att skapa goda förutsättningar för uppföljning av verksamheten.

Kommunstyrelsen svarade att mål för arbetet följs upp genom delårs- och helårsrapporter. Vidare ansågs styrning och uppföljning av näringslivsarbetet som säkerställt då det pågår ett löpande kommunövergripande arbete med målsamordning. Arbetsmarknadsnämnden svarade att de delar revisionens synpunkt kring att det fattas uppföljning av näringslivsarbetet.

Denna granskning visar att uppföljning sker mer kontinuerligt genom kvartalsrapporter samt information från näringslivsavdelningens chef vid styrelsens sammanträden. Det saknas dock analys av utfallet och hur arbetet bidrar till uppsatta mål samt önskvärd utveckling.

3.3.2. Bedömning

Vi bedömer att det sker ett utvecklingsarbete för att förbättra kommunens företagsklimat. Bedömningen grundar sig på att det vidtas åtgärder för att utveckla företagsklimatet i kommunen. Vi ser positivt på att Svenskt Näringslivs mätning 2022 visar att kommunen fått ett högre omdöme än föregående år. Vår bedömning är dock att utvecklingsarbetet inte är fullt ut systematiskt då det inte sker en tillräcklig analys och slutsats utifrån vidtagna åtgärder som ligger till grund för utvecklingsarbetet. Vi noterar att kommunikationsstödet inte upplevs vara tillräckligt avseende strategisk marknadsföring för att kunna utveckla näringslivsarbetet och att detta har medfört egna kommunikationsinsatser från näringslivsavdelningen. Vi vill i sammanhanget framhålla att det finns risk för att kommunikationsinsatser som genomförs utan samordning inte följer kommunens grafiska profil och/eller att det går utanför kommunens varumärkesarbete.

Kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden har till viss del vidtagit tillräckliga åtgärder sedan den tidigare granskningen. Bedömningen grundar sig på att delar av samtliga rekommendationer kvarstår utöver att utveckla företagares upplevelse av samarbetet i kommunen. Vad gäller rekommendationen att uppdatera näringslivspolicyn så har inga åtgärder vidtagits och med anledning av detta så kvarstår det som en fortsatt rekommendation.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Se över kommunens näringslivspolicy i syfte att anpassa den till nuvarande organisation för näringslivsarbetet.

4. Slutsats

Vår sammanfattande bedömning är att kommunens näringslivsarbete är delvis ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på att det vidtas aktiviteter och åtgärder för att utveckla näringslivsarbetet och för att nå uppsatta mål. Vi bedömer dock att det inte genomförs en tillräcklig dokumenterad analys av utfallet och hur arbetet bidrar till att nå uppsatta mål för att kunna ligga till grund för arbetet framgent. Därtill bedömer vi att det finns behov av att säkerställa att kommunstyrelsens strategiska roll i näringslivsarbetet är tydlig och förankrad.

Revisionsfråga	Svar
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Är ansvarsfördelningen och organisering av näringslivsfrågorna inom kommunen ändamålsenlig? 	Delvis. Kommunstyrelsen har inte tydliggjort och förankrat sin strategiska roll i näringslivsarbetet.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Sker ett systematiskt utvecklingsarbete för att förbättra kommunens företagsklimat? 	Nej. Det vidtas åtgärder för att förbättra kommunens företagsklimat. Svenskt Näringslivs mätning 2022 visar att kommunen fått högre omdöme vad gäller företagsklimatet än föregående år. Utvecklingsarbetet är dock inte fullt ut systematiskt då det saknas analys och slutsatser som ligger till grund för åtgärderna.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Säkerställer kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden tillräcklig uppföljning och kontroll av näringslivsarbetet? 	Delvis. Näringslivsarbetet går att följa i form av aktiviteter och nyckeltal. Det saknas dock analys av utfallet och hur arbetet bidrar till uppsatta mål samt önskvärd utveckling. Kommunstyrelsen tar del av arbetsmarknadsnämndens kvartalsrapporter under punkten skrivelser och rapporter men rapporterna behandlas inte mer än att informationen noteras
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder sedan den tidigare granskningen? 	Delvis. Omorganisationen har bidragit till upprättande av ett strukturerat arbete. Dock kvarstår delar av samtliga rekommendationer utöver att utveckla företagares upplevelse av samarbetet med kommunen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra formerna för sin strategiska roll i arbetet och förankra den i organisationen.
- ▶ Fastställa omfattningen av sin delaktighet i det operativa arbetet.

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och behandla uppföljningen i ett eget ärende för att på ett tydligare sätt visa att de genomför sitt uppdrag i enlighet med reglementet.

Vi rekommenderar arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning av näringslivsarbetet med en tillräcklig analys och slutsats om aktiviteterna ger avsedd effekt som kan ligga till grund för att utveckla arbetet.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Fastställa former för dialog om näringslivsarbetet.
- ▶ Se över kommunens näringslivspolicy i syfte att anpassa den till nuvarande organisation för näringslivsarbetet.

5. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Kommundirektör
- ▶ Kommunstyrelsens arbetsutskott
- ▶ Arbetsmarknadsnämndens ordförande
- ▶ Förvaltningschef arbetsmarknadsförvaltningen
- ▶ Avdelningschef för näringslivsavdelningen
- ▶ Tillväxtchef
- ▶ Tidigare tillförordnad kommunikationschef (januari-juni 2022)

Analyserade dokument

- ▶ Näringslivspolicy för Trelleborgs kommun 2017-2025
- ▶ Näringslivsstrategi Trelleborg 2022-2023
- ▶ Reglemente för arbetsmarknadsnämnden, 2019
- ▶ Reglemente för Kommunstyrelsen, 2021
- ▶ Arbetsmarknadsnämndens svar avseende granskning av kommunens näringslivsarbete, 2020
- ▶ Kommunstyrelsens svar avseendegranskning av kommunens näringslivsarbete, 2020
- ▶ Verksamhetsplan Arbetsmarknadsnämnden 2022
- ▶ Verksamhetsplan Kommunstyrelsen 2022
- ▶ Åtgärder för att förbättra Svenskt Näringslivs ranking, 2022-01-24
- ▶ Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 2021 samt fram till maj 2022

6. Revisionskriterium

6.1. Kommunallagen (2017:725)

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

6.2. Kommunfullmäktiges inriktningar och inriktningsmål 2020-2023

Kommunfullmäktige har beslutat om inriktningar och inriktningsmål för 2020-2023. En utav inriktningarna är ett attraktivt näringsliv med följande inriktningsmål:

- ▶ Trelleborgs kommun ska vara en attraktiv kommun för befintliga företag och för nyetableringar.

6.3. Näringslivspolicy för Trelleborgs kommun 2017-2025

Kommunfullmäktige har beslutat om näringslivspolicy för kommunen 2017. Näringslivspolicyn tar sin utgångspunkt i tre perspektiv; Stimulera, Kultivera, Attrahera (SKA). Näringslivspolicyn anger att centrumhandel och upplevelser ska vara den sektorn med extra fokus på under perioden för policyn. Även innovativa varumärkesstärkande affärslösningar ska vara i fokus under perioden.

6.4. Näringslivsstrategi för Trelleborgs kommun 2022-2030

Kommunfullmäktige antog näringslivsstrategin den 20 juni 2022. Strategin innehåller sex målområden:

- ▶ Trelleborgs kommun förstår och främjar företagens utveckling
- ▶ Trelleborgs kommun stöttar företagen med rätt kompetens
- ▶ Trelleborgs kommun ska vara en del av ett kunskapsintensivt nav
- ▶ Trelleborgs kommun ska upplevas som en attraktiv plats
- ▶ Trelleborgs kommun ger service i toppklass
- ▶ Trelleborgs kommun ska vara en attraktiv plats att besöka

6.5. Reglemente för arbetsmarknadsnämnden

Kommunfullmäktige beslutade under 2019 om reglemente för arbetsmarknadsnämnden. Av reglementet framgår att nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter och ansvar vad gäller operativ samordning av näringslivsarbetet, bereda ärenden åt kommunstyrelsen som rör näringslivet och återrapporera till kommunstyrelsen.

6.6. Reglemente för kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutade under 2021 om reglemente för kommunstyrelsen. Av reglementet framgår att styrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ansvarar även för strategiska beslut och uppföljning av näringslivsfrågorna.